

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 2
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จังหวัดสุพรรณบุรี

**State of Learning Management to Support Analytical for the Second Year
Vocational Certificate Students in Suphan Buri Province**

สมหญิง เพ็ชรัตน์ อุทุมพร อินทัจาร์ และ นalinรัตน์ รักกุศล
Somying Petcharat, Autumporn Intachak and Nalinrat Rakkusol

หลักสูตรศึกษาศาสตร์มหาบูลทิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Master of Education Program, Kasetsart University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ (2) เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ (3) เพื่อนำเสนอปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 แห่ง ส่วนตัวอย่างจำนวน 310 คน คือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า (1) ทัศนคติเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์พบว่า ผู้เรียนนำความรู้และทักษะการฝึกปฏิบัติในเรื่องเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้มากที่สุด (2) การจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า ครูได้ทำการศึกษาด้านกว้างด้วยตนเองแล้วนำมารูปตามความเข้าใจมากที่สุด (3) ปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ ด้านหลักสูตรควรเป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดการเรียนการสอนครุภารต์ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ด้านประเมินผลควรเป็นการประเมินผลจากสภาพจริง ด้านการจัดการชั้นเรียน จัดห้องเรียนให้เป็นห้องจำลองสถานที่ปฏิบัติงานจริง

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ทักษะการคิดวิเคราะห์

Abstract

The purposes of this research were as follows (1) To study the teaching of teachers to support analytical. (2) To determine attitudes about support analytical for the second year vocational certificate students. (3) To present factor in learning management to support analytical. Population and sample is second year vocational certificate students 3 college. A sampling of 310 people. Research Tools is questionnaires and interviews. Data Analysis for percentage, mean and standard deviation. Research results is (1) Determine attitudes about support analytical is students apply their knowledge and skills to practice technologically advanced in the most. (2) Study the teaching of teachers have conducted their own research and to summarize the understanding. (3) Factor in learning management to support analytical is curriculum should focus on the learners. Teaching and learning use a variety of teaching

learning materials. Evaluate an assessment of the actual state. Classroom management the classroom is places simulate actual operations.

Keywords: learning management, analytical

บทนำ

เป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญของงานของบุคคลและสังคม การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจโดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนที่เข้าชานในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง (แสงรุ่ง พูลสุวรรณ, 2554) การคิดและทักษะการคิดเป็นเรื่องที่สำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพการคิดขึ้นสูงทักษะการคิดนับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ทักษะการคิดที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้คือ การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา จากทักษะการคิดทั้ง 4 ด้านนี้ การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดหลักสำหรับการคิดในด้านอื่นๆ และช่วยเสริมสร้างให้เกิดความมองเชิงลึกและครอบคลุมในเรื่องนั้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551) การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับการเตรียมกำลังคน (manpower) เข้าสู่อาชีพเตรียมความพร้อมเพื่อให้กำลังคนมีทักษะขั้นสูงในการทำงาน บทบาทความรับผิดชอบที่สำคัญของอาชีวศึกษาจะต้องเป็นการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาการเตรียมความพร้อม (readiness) และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในโลกการทำงาน และเพิ่มการเรียนรู้ตลอดชีวิต (relearning) ของผู้เรียนสายอาชีวศึกษา (Evans and Herr, 1978, p.77) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเสนอปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ในระดับอาชีวศึกษาซึ่งเป็นระดับที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นำทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อที่จะสามารถผลิต

และพัฒนากำลังคนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเลือกนักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี เนื่องจากนักเรียนชั้นปีที่ 2 เป็นระดับชั้นที่ได้ผ่านการเรียนการสอนจากครูผู้สอนมาแล้ว สามารถตอบคำถามได้ดีว่า ครูมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์มากน้อยเพียงใดและเป็นระดับชั้นที่เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะนำทักษะการคิดวิเคราะห์นี้ไปสู่การทำโปรเจกในชั้นปีที่ 3 ต่อไป

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของโรงเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
2. มาตรฐานการอาชีวศึกษา
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์
4. การจัดการเรียนรู้
5. อาชีวศึกษาในสุพรรณบุรี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

3. เพื่อนำเสนอปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นปีที่

2. โดยมีแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้อง คือ มาตรฐานการอาชีวศึกษา 6 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา วิชาชีพ คือ ทำการจัดการพัฒนาผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักค่านิยมคุณธรรม และวิทยาศาสตร์

มาตรฐานที่ 2 หลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนคือ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน โดยร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนา หลักสูตรและจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ รวมทั้งจัดสถานที่เรียนและสถานฝึกปฏิบัติงาน ให้เหมาะสม

มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนคือ มีการ กำหนดแนวทางในการคัดเลือกผู้เรียนจัดทำระบบการคัดเลือก ให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และจัดกิจกรรมส่งเสริม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี

มาตรฐานที่ 4 การบริการวิชาชีพสู่สังคมคือ มีการ บริการวิชาชีพที่เหมาะสมตามความต้องการของชุมชน สังคม องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน จัดสรรงบประมาณ เพื่อการบริการวิชาชีพอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 5 นวัตกรรมและการวิจัยคือ มีการ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและโครงงานที่นำไปใช้ในการพัฒนา

มาตรฐานที่ 6 ภาวะผู้นำและการจัดการคือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำใช้ภาวะผู้นำและการมีวิสัยทัศน์ของ ผู้บริหารในการพัฒนาความสามารถร่วมมือของบุคลากร

ในสถานศึกษาและหน่วยงาน หรือบุคคลภายนอกให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นปีที่ 2 โดยมีแนวคิดทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง คือ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป

ขั้นนำ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระตุ้น ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยใช้ วิธีการและสื่อที่หลากหลายประกอบการใช้คำ丹การกระตุ้น ซึ่งกadam

ขั้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนมี บทบาทและมีส่วนร่วมในการกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

ขั้นสรุป เป็นการสรุปผลการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการสรุปองค์ความรู้

3. ปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะ การคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 2 โดยมีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผล ด้านการจัดการชั้นเรียน

หลักสูตรคือ โครงสร้างของเนื้อหาวิชาและ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้ ผู้เรียน ได้ศึกษาหาความรู้ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการมี ส่วนร่วมกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ตนเอง

การจัดการเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานเพื่อให้เกิด การเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กำหนดเพื่อให้ผู้เรียน ไปสู่เป้าหมาย

การประเมินผล เป็นกระบวนการอย่างมีระบบ โดยนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาพิจารณาวิเคราะห์ แปลความหมาย เพื่อที่จะตัดสินหรือสรุปคุณภาพและ คุณลักษณะต่าง ๆ

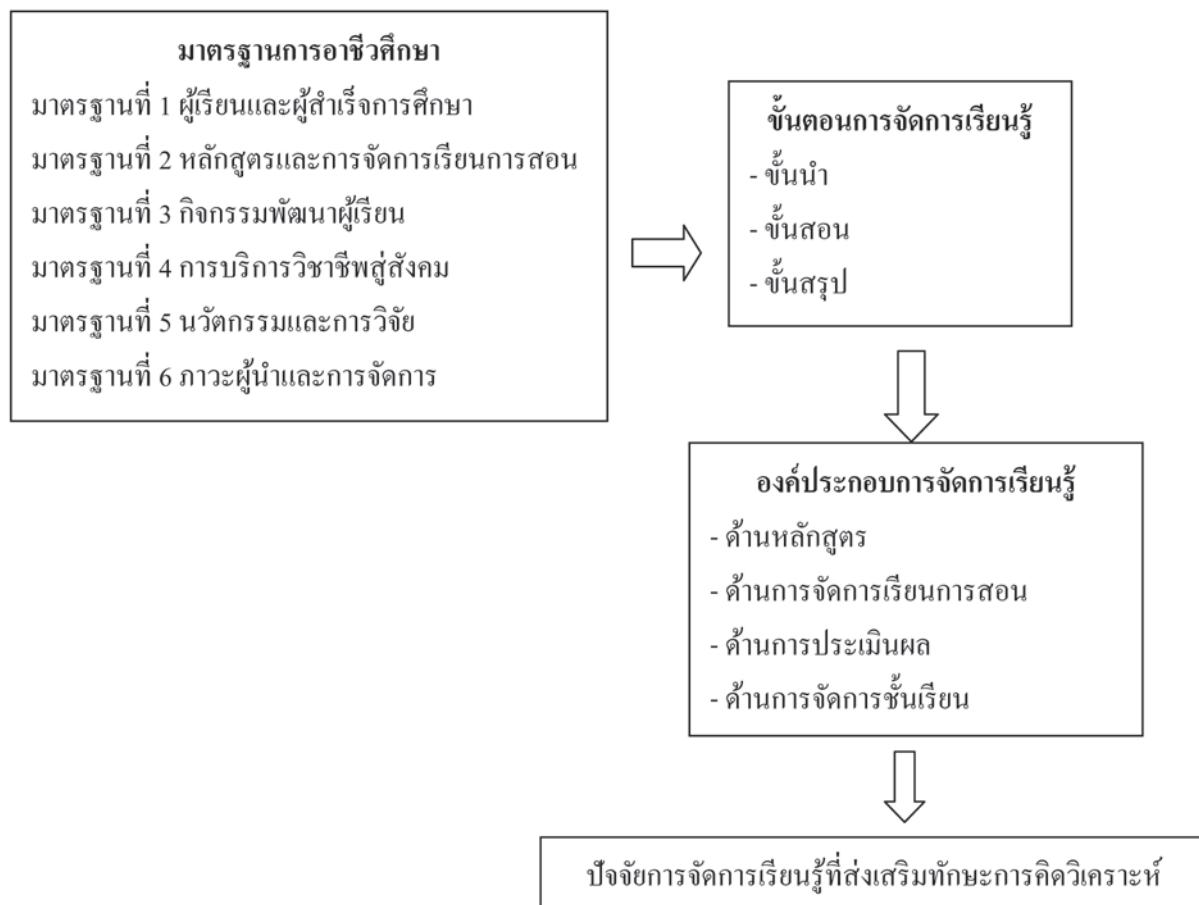
การจัดการชั้นเรียนคือ การจัดสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อสนับสนุนให้เด็กเกิด การเรียนรู้อย่างมีความสูง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ

ปฏิภาณพิรุณ และประชุมนันท์ นิลสุข (2554) ศึกษาผลของการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือทางปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานใช้เครื่องมือทางปัญญา มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ

ผสมผสานใช้เครื่องมือทางปัญญาอยู่ในระดับมาก ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ของตนเองผู้เรียนมีทักษะคิดทางบวกต่อการเรียนได้ดีขึ้น กล่าวได้ว่าการจัดการสอนโดยใช้ผังทางปัญญา (cognitive map) ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยบันทึกความคิดเพื่อให้เห็นภาพความคิดที่หลากหลาย มุ่งมองที่กว้างและชัดเจนการบันทึกที่ยังไม่จัดระเบียบความคิดได้ ๆ แผนผังทางปัญญาเป็นรูปจำลองที่

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพจังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีทักษะการคิดวิเคราะห์มากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 แห่งคือ วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และวิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร – แห่งสีลม เกณฑ์ในการคัดเลือก คือ วิทยาลัยทั้ง 3 แห่งนี้ มีความหลากหลายทางด้านสาขาวิชาและจากการประเมินคุณภาพภายนอกทั้ง 3 วิทยาลัยอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารังนี้คือ นักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบสั้นส่วนได้ ตัวอย่างทั้งหมด 310 คน คือ วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี 120 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี 110 คน และ วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร – แจ่มใส 80 คน และผู้บริหารวิทยาลัย 2 คน ครูผู้สอน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์และการจัดการเรียนการสอนของครู สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 310 ฉบับ ประกอบด้วยแบบสำรวจ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สำรวจทัศนคติเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นปีที่ 2

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์

2.แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัย 2 คน และครูผู้สอน 3 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอหนังสือเพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ จากคณะกรรมการศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และ วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร – แจ่มใส เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือจัดเก็บข้อมูล

2. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ และ

การจัดการเรียนการสอนของครูไปยัง วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี 120 ฉบับ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี 110 ฉบับ และ วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร – แจ่มใส 80 ฉบับ ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจากการสำรวจ 113 ฉบับ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี 99 ฉบับ และ วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร – แจ่มใส 69 ฉบับ

3. ขอหนังสือเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัย 2 คน และครูผู้สอน 3 คน ผู้วิจัยดำเนินการทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำผลที่ได้มามาวิเคราะห์ และแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาสรุปผล และนำผลที่ได้มานำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์พบว่า

จากการศึกษาเรื่อง ทัศนคติเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์พบว่าในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนและผู้สำรวจการศึกษาผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์มากที่สุดคือ ผู้เรียนนำความรู้และทักษะการฝึกปฏิบัติในเรื่องเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

มากที่สุด รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนคือ ผู้เรียนทราบถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละครั้ง ส่วนมาตรฐานที่ 4 การบริการวิชาชีพสู่สังคม ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์น้อยที่สุดคือ ผู้เรียนเชื่อมโยงบทเรียนต่างๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาในชุมชน

จากการศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนของครูที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่า ขั้นตอนครูมีการจัดการเรียนการสอนมีการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์มากที่สุด คือ ครูได้ให้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วนำมาสรุปตามความเข้าใจ รองลงมาคือ ขั้นนำครูบอกรถึงความสำคัญของเนื้อหา ก่อนที่จะเรียนเสมอ ส่วนขั้นสรุปครูมีการจัดการเรียนการสอนมีการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์น้อยที่สุดคือ ครูผู้สอนให้นักเรียนทำแผนผังความคิดเพื่อสรุปเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละครั้ง และครูเปิดโอกาสร่วมกันวิพากษ์และแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนากิจกรรม

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่า

1. ด้านหลักสูตร พบว่าหลักสูตรที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นหลักสูตรที่มีการตั้งคำถามในการจัดการเรียนการสอน และเป็นหลักสูตรที่มีการผสมผสานสาขาวิชา ตั้งแต่ 2 สาขาวิชาขึ้นไป

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน หรือ ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

3. ด้านการประเมินผล พบว่าการประเมินผลที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นการประเมินผลตามสภาพจริง โดยเริ่มทำการประเมินผลตั้งแต่การวางแผน ก่อนทำงาน กระบวนการทำงาน จนถึงขั้นตอนสุดท้าย เป็นผลงานหรือชิ้นงานที่ออกมายังริบบิ้น

4. ด้านการจัดการชั้นเรียน พบว่าการจัดห้องเรียนที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นการจัดห้องเรียน

ให้อิสระในการเรียนรู้ จัดห้องเรียนให้เป็นห้องจำลองสถานที่ปฏิบัติงานจริง จัดสร้างสถานที่ปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นถึงสภาพการทำงานจริง

การอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง สภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นปีที่ 2 ศึกษาการจัดการเรียนการสอนของครูที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ และศึกษาปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์

จากการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นปีที่ 2 พบว่า มาตรฐานที่ 4 การบริการวิชาชีพสู่สังคมมีทักษะการคิดวิเคราะห์น้อยที่สุด คือ นักเรียนยังขาดการเชื่อมโยงบทเรียนต่างๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาในชุมชนเนื่องจาก นักเรียนยังได้รับความรู้จากการเรียนยังไม่ค่อยถ่องแท้และยังขาดความเข้าใจในการเรียนรู้ของแต่ละวิชา ส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะในการเชื่อมโยงบทเรียนต่างๆ ของแต่ละวิชาเข้าด้วยกัน แต่ถ้าครูผู้สอนมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนให้มากขึ้น โดยการใช้วิธีการสอนที่มีความหลากหลายให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจริง มีการลงมือปฏิบัติจริง จะสามารถให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถเชื่อมโยงบทเรียนต่างๆ เข้าด้วยกันได้

จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนของครูที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่า ขั้นสรุปครูใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์น้อยที่สุด คือ ครูใช้แผนผังความคิดเพื่อสรุปเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละครั้ง และครูยังขาดการเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันวิพากษ์และแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนากิจกรรม จากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันเด็กอาจใช้ศึกษาครูผู้สอนยังการใช้แผนผังความคิดให้ผู้เรียนได้ทำการสรุปเนื้อหา ซึ่งนับเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากที่จะให้เด็กอาจใช้ศึกษาทำการสรุปเนื้อหาโดยใช้แผนผังความคิด แต่ถ้าครูผู้สอนทำการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนทำการสรุปเนื้อหาโดยใช้แผนผัง

ความคิด จะสามารถเป็นการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ให้กับนักเรียนอาชีวศึกษาได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่ง เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนอาชีวศึกษา สามารถเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ได้

จากผลการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยในการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยแยกออก เป็น 4 ปัจจัยคือ

1. ด้านหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า หลักสูตร เป็นปัจจัยหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่า ควรเป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ การที่จะให้หลักสูตรของระดับอาชีวศึกษาเป็น หลักสูตรที่เน้นผู้เรียนสำคัญ ควรจะเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เกิดขึ้นได้ซึ่งสอดคล้องกับ (พินพันธ์ เดชะคุปต์, 2550, หน้า 2) ได้กล่าวว่า หลักสูตรที่จะช่วย ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ควรเป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ และเป็นหลักสูตรแบบบูรณาการและเชื่อมโยง กับชีวิตจริง เป็นจุดรวมหรือจุดกลางที่ต้องนำเสนอที่ เกี่ยวข้องซึ่งอาจได้มาจากสาขาต่างๆ ในวิชาเดียวกัน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน จากผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์คือ ครูผู้สอนควรที่จะใช้สื่อการเรียน การสอนที่หลากหลายรูปแบบ เพราะ การใช้สื่อการเรียน การสอนที่หลากหลายรูปแบบจะสามารถให้นักเรียน ได้มีความสนใจในการเรียนมากขึ้น และควรจะจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยเห็นภาพจริง และมีการลงมือปฏิบัติจริง เพราะการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจะทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพการเรียนการสอน ที่ชัดเจนขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น จนนักเรียนสามารถได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับ (อุญลักษณ์ พิธิสุข, 2551, หน้า 99-100) ได้เสนอแนวทางการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ ให้นักเรียนศึกษาจากประสบการณ์ตรง การศึกษา หาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างทักษะการเรียนรู้ การสร้างสถานการณ์ในการเรียนให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจริง

3. ด้านการประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลที่จะสามารถวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้นี้ ควรเป็นการประเมินผลตั้งแต่ที่ นักเรียนได้เริ่ม ทำการวางแผน กระบวนการทำงาน จนถึงขั้นตอนสุดท้าย คือผลงานหรือชิ้นงานที่ออกมา เพราะการประเมินผลใน ลักษณะนี้จะทำให้ครูผู้สอนได้รู้สึกวิธีการและกระบวนการ ทำงานของผู้เรียนได้ และสามารถคุ้มครองทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้ว่า นักเรียนแต่ละคนมีทักษะการคิดวิเคราะห์มากน้อย เพียงใดและนักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์หรือไม่ซึ่ง สอดคล้องกับ (พิศาล แรมมณี, 2553) ได้กล่าวถึงการวัด และประเมินความสามารถในการคิดว่า การประเมินผล ที่จะวัดทักษะการคิดวิเคราะห์จะเน้นการประเมินผล จากการปฏิบัติงานในชีวิตจริงหรือคล้ายจริงที่มีคุณค่า ต่อคัวผู้ปฏิบัติ

4. ด้านการจัดการชั้นเรียน จากผลการวิจัยพบว่า การที่จะให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์จำเป็นจะต้อง มีการจัดห้องเรียนให้อีกด้วยต่อการเรียนรู้ โดยทำการจัด ห้องเรียนให้เป็นห้องจำลองสำหรับการปฏิบัติงานจริง สร้างห้องเรียนให้เป็นห้องทำงานจริง เพราะการจัด ห้องเรียนให้เป็นเหมือนห้องทำงานจริง จะทำให้ผู้เรียน มีความรู้สึกว่าตนเองอยู่ในสถานที่ปฏิบัติงานจริง กำลัง เพชรบุรีกับสถานการณ์จริง รู้สึกปัจจุบันที่เกิดขึ้นจริง และ สามารถหาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ (พงกาลญาณ์ ภูวิภาวรรณ, 2551, หน้า 17) ได้กล่าวว่าแนวทางการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ควรจัดสภาพแวดล้อมทางด้าน ภาษาพา เช่น ห้องเรียน ให้เหมาะสม จัดบรรยากาศ การเรียนการสอนให้มีการกระตุ้นความต้องการเวลา จัดผู้เรียนให้เกิดการปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาในระดับอุดมศึกษาและ โรงเรียนในสังกัดการศึกษาเอกชน

2. ควรมีการวิจัยที่จะช่วยนำเสนอบริการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับ นักเรียน หรือนักศึกษา

References

- Chareonwongsak, K. (2008). *Analytical thinking*. (3rd ed.). Bangkok: Success Media. (in Thai)
- Dachakupt, P. (2007). *5C skills to development program's learning and teaching integrate*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Khammani, T., et al. (2010). *Thinking*. Bangkok: The Master Group Management. (in Thai)
- Poolsuwan, S. (2011). *The development of an editorial curriculum to enhance textbook critical editing knowledge and ability based on Ennis' approach*. Doctor of Education Thesis. Chulalongkorn University. (in Thai)
- Posuk, P. (2008). *Creative thinkers: Manual cutting education for the talent, skills, higher level thinking*. Bangkok: Rattanaphonchai. (in Thai)
- Puvipadavan, P. (2008). *Reading skills of English in high school*. Chiang Mai: Chiang Mai University. (in Thai)
- Wannapiroon, P. (2011). *The development of blended learning model by using cognitive tools to develop critical thinking skills*. Doctor of Philosophy Thesis, King Mongkut's University of Technology North Bangkok. (in Thai)

